

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/26/2017
Identifikačné číslo spisu: 3016200568
Dátum vydania rozhodnutia: 28.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3016200568.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky G. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/150/2016-66 zo dňa 22. mája 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/150/2016-66 zo dňa 22. mája 2017 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 22. marca 2016 č. XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia, po opísaní priebehu administratívneho konania uviedol, že preskúmaním veci súd dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľky nie je dôvodný. Zo zisteného skutkového stavu je podľa krajského súdu nesporné, že posudkoví lekári odporkyne, ktorí vypracovali v predmetnej veci posudok, vychádzali z odborných medicínskych nálezov a ku dňu posudzovania zdravotného stavu navrhovateľky konštatovali, že stav navrhovateľky neopodstatňuje zvýšenie sumy invalidného dôchodku vzhľadom na to, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je nadálej 55%. Navrhovateľke sa nepodarilo v konaní predložiť žiaden dôkaz, ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia.

Posudkoví lekári dostatočne posúdili aj na základe vlastných vyšetrení zdravotný stav navrhovateľky. Posudky sú po stránke medicínskej zdôvodnené a v zásadných otázkach si neodporujú. Opakované

posúdenie jej zdravotného stavu bolo vykonané exaktne, neboli zistené podstatné rozdiely medzi závermi odborných lekárov a ich posúdením. Finančná, rodinná, či sociálna situácia navrhovateľky nemá vplyv na posudzovanie sumy dôchodkových dávok, lebo nezávisí od sociálnych, ani iných hľadísk, ale riadi sa platným zákonom.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je správne a zákonné a ako vecne správne ho potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom namietala, že jej zdravotný stav nebol posúdený spravodlivo. Má za to, že jej zdravotné problémy odôvodňujú priznanie plného invalidného dôchodku. Namietala aj prístup posudkových lekárov, ktorí dostatočne nezohľadnili ňou predložené správy o nových diagnózach. Žiada preto o prešetrenie a nové posúdenie zdravotného stavu.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhovateľky uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní, a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o neúplnom zistení jej zdravotného stavu preto považuje za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk <.). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28. augusta 2018 (§156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a

zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 5 zákona miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku. Pre posúdenie zákonnosti uvedeného rozhodnutia odporkyne musel súd zistiť, či sa zmenili skutočnosti rozhodujúce pre nárok na výplatu dávky a jej sumu, a teda či v danom prípade došlo k takému zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľky, ktoré by odôvodňovalo zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľky oproti miere, uvedenej v predchádzajúcich posudkoch.

Pre posúdenie nároku na zvýšenie invalidného dôchodku je podstatnou otázkou vplyv dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľke bol priznaný invalidný dôchodok od októbra 2005 z dôvodu, že mala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Pri riadnej lekárskej kontrole v októbri 2013 bola navrhovateľka naďalej uznaná za invalidnú podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení so zvýšením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 55%. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky posudkový lekár označil depresívnu poruchu stredne ťažkú - kapitola V, položka 3 písm. a) prílohy č. 4 k zákonu - 45% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 35-45%) so zvýšením o 10% za iné zdravotné postihnutia. Na základe jej ďalej žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku bol jej zdravotný stav opätovne posúdený v pobočke odporkyne dňa 10.03.2016 s nezmeneným záverom, čo bolo podkladom pre vydanie preskúmaného rozhodnutia.

V rámci konania o opravnom prostriedku navrhovateľky proti predmetnému rozhodnutiu odporkyne bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne - ústredie, vysunuté pracovisko v Trenčíne dňa 14.07.2016. Posudkový lekár po zhodnotení obsahu opravného prostriedku nezistil dôvody na zmenu posudku; mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť opakovane určil na 55%, a to 45% za rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kapitoly V, položka 3 písm. a) prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení a 10% za iné zdravotné postihnutia.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať. Odvolací súd má za to, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, z obsahu posudku je zrejmá ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určaniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pretože navrhovateľka v odvolaní neuviedla nič nové, s čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli

zaoberali a nepredložila v odvolacom konaní dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený, nebol dôvod spochybniť závery lekárskeho vyšetrenia, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu.

Zo samotnej podstaty preskúmacieho súdneho konania, ktoré smeruje k prieskumu správneho konania vyplýva, že administratívny spis je obrazom a výsledkom správneho konania, pretože dokladá jeho priebeh a skutkový stav, ktorý tu bol v dobe rozhodovania správneho orgánu. Zásadne pritom platí, že skutkové dôvody, o ktoré sa opiera správne rozhodnutie, musia byť podložené obsahom administratívneho spisu - v opačnom prípade by bolo správne rozhodnutie, ktoré vzišlo z takéhoto konania nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Ani ďalšie zisťovanie skutkového stavu veci až v konaní pred súdom nie je vylúčené (§ 250i ods. 1 O.s.p.), pretože súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Z postupu krajského súdu je zrejmé, že počas preskúmania rozhodnutia správneho orgánu na krajskom súde bolo vykonané dostatočné dokazovanie, krajský súd sa námietkami navrhovateľky dôsledne zaoberal, dôsledne skúmal, či závery podaných posudkov majú podklad v lekárskejších nálezoch a vyšetreniach všetkých zdravotných problémov, ktoré navrhovateľka udávala.

Námietka navrhovateľky, že posudková lekárka jej „odňala“ 45% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vychádza z jej neznalosti a nie je dôvodná. Pôvodne mala za rozhodujúce zdravotné postihnutie určenú Postmenopauzálnu osteoporózu s patologickou fraktúrou Th12 s maximálne možnou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo bolo neskôr zmenené tak, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie bola určená stredne ťažká depresívna porucha s vyššou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo bolo pre navrhovateľku výhodnejšie. Jej predstava, že sa mali spočítať % za obe diagnózy nemá oporu v zákone; zákonný postup umožňuje určenie iba jedného, najzávažnejšieho zdravotného postihnutia, ktoré je možné navýšiť o maximálne možných 10% za ostatné zdravotné postihnutia, ako to bolo aj v prípade navrhovateľky.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Žiada sa však poznamenať, že preskúmané rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku nevyklučuje možnosť navrhovateľky opätovne požiadať o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ak by v budúcnosti došlo k významnému zhoršeniu jej zdravotného stavu, čo by preukazovali nové lekárske správy.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyňa náhrada trov nepatrí zo zákona.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.